

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Grozījumi Finanšu instrumentu tirgus likumā

Izdarīt Finanšu instrumentu tirgus likumā (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 2004, 2.nr.; 2005, 10., 14.nr.; 2006, 14.nr.; 2007, 10., 22.nr.; 2008, 13., 14., 23.nr.; 2009, 7., 22.nr.) šādus grozījumus:

1. Aizstāt visā Finanšu instrumentu tirgus likumā vārdu "eiro" ar vārdu "euro".

2. 3.pantā:

izslēgt piektās daļas 2.punktā vārdus "kā darījuma otrā puse";

izslēgt otrās daļas 4.punkta "a" apakšpunktā vārdus "sniedzot šā likuma 3.panta piektās daļas 5.punktā minēto blakuspalpojumu".

3. Izteikt 122.pantu šādā redakcijā:

"122.pants. Ieguldījumu brokeru sabiedrības riska darījumu ierobežojumi

(1) Darījumu risks tiek kvalificēts kā liels, ja darījumu apmērs ar vienu klientu vai savstarpēji saistītu klientu grupu pārsniedz 10 procentus no ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitāla.

(2) Ieguldījumu brokeru sabiedrība ievēro šādus riska darījumu ierobežojumus:

1) ar vienu klientu vai savstarpēji saistītu klientu grupu veikto riska darījumu kopsumma nedrīkst pārsniegt 25 procentus no ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitāla;

2) ja klients ir kredītiestāde vai tāda ieguldījumu brokeru sabiedrība, kurai ir piemērojamas kapitāla pietiekamību regulējošās prasības saskaņā ar finanšu instrumentu tirgu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, vai arī savstarpēji saistītu klientu grupā ir iekļauta viena vai vairākas kredītiestādes vai minētās ieguldījumu brokeru sabiedrības, riska darījumu apmērs ar šādu klientu vai savstarpēji saistītu klientu grupu nedrīkst pārsniegt 25 procentus no ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitāla vai 100 miljonu *euro* ekvivalentu atkarībā no tā, kura summa ir lielākā, vienlaikus ievērojot, ka riska darījumu apmērs ar visiem pārējiem minētās savstarpēji saistītu klientu grupas klientiem, kas nav kredītiestādes vai ieguldījumu brokeru sabiedrības, nepārsniedz 25 procentus no

ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitāla. Ja 100 miljonu *euro* ekvivalents ir vairāk nekā 25 procenti no ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitāla, ieguldījumu brokeru sabiedrība pati nosaka riska darījumu apmēra ar šādu klientu ierobežojumu, kas nedrīkst pārsniegt ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitālu. Minēto ierobežojumu nosaka, ņemot vērā ieguldījumu brokeru sabiedrības risku pārvaldīšanas politiku un procedūru prasības;

3) riska darījumu kopsomma ar personām, kas saistītas ar ieguldījumu brokeru sabiedrību, nedrīkst pārsniegt 15 procentus no ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitāla. Šis ierobežojums neattiecas uz riska darījumiem ar ieguldījumu brokeru sabiedrības mātes sabiedrību, meitas sabiedrībām, tās mātes sabiedrības meitas sabiedrībām un uz ieguldījumu brokeru sabiedrības līdzdalību tās meitas sabiedrību pamatkapitālā un to komercsabiedrību pamatkapitālā, kurās ieguldījumu brokeru sabiedrībai ir dalība.

(3) Par savstarpēji saistītu klientu grupu šā likuma izpratnē uzskatāmas divas vai vairākas personas, kuras veido ieguldījumu brokeru sabiedrībai vienu kopīgu risku, ja:

1) vienai no šīm personām ir tieša vai netieša kontrole pār citu personu vai citām personām, izņemot gadījumus, kad personas, kurām ir tieša vai netieša kontrole pār citu personu vai citām personām, neveido ieguldījumu brokeru sabiedrībai vienu kopīgu risku un tas ir pierādīts;

2) tās ir saistītas tādā veidā, ka vienas personas finansiālās problēmas, tai skaitā finansējuma nodrošināšanas grūtības vai parādu nomaksas grūtības, var radīt citai personai vai citām personām finansējuma nodrošināšanas grūtības vai parādu nomaksas grūtības, kaut arī starp šīm personām nepastāv šīs daļas 1.punktā minētās attiecības.

(4) Par personām, kas saistītas ar ieguldījumu brokeru sabiedrību, šā likuma izpratnē uzskatāmas personas, kuras ir:

1) ieguldījumu brokeru sabiedrības akcionāri (dalībnieki), kam ieguldījumu brokeru sabiedrībā ir būtiska līdzdalība, un šo akcionāru – fizisko personu – laulātie, vecāki un bērni;

2) ieguldījumu brokeru sabiedrības meitas sabiedrības un sabiedrības, kurās ieguldījumu brokeru sabiedrībai ir tiešā vai netiešā veidā iegūta līdzdalība, kas rada iespēju būtiski ietekmēt šīs sabiedrības finanšu un darbības politikas noteikšanu;

3) ieguldījumu brokeru sabiedrības padomes (ja tāda ir izveidota), valdes priekšsēdētājs un locekļi, iekšējā audita dienesta vadītājs un darbinieki, sabiedrības kontrolieris un citi ieguldījumu brokeru sabiedrības darbinieki, kuri ir pilnvaroti plānot, vadīt un kontrolēt ieguldījumu brokeru sabiedrības darbību un kuri atbild par to, kā arī šo personu laulātie, vecāki un bērni;

4) sabiedrības, kurās šīs daļas 1. un 3.punktā minētajām personām ir būtiska līdzdalība.

(5) Riska darījumu ierobežojumiem pakļauto riska darījumu kopumu, šo darījumu apmēra noteikšanas kārtību, iespējamus izņēmumus un pieļaujamās atkāpes no riska darījumu apmēra ierobežojumiem nosaka Komisija. Komisija ir tiesīga atļaut pārsniegt lielo riska darījumu ierobežojumus tirdzniecības portfeļa riska darījumiem, ja ieguldījumu brokeru sabiedrība ievēro papildu kapitāla prasību šādam pārsniegumam.

(6) Šā pantā otrajā daļā noteiktie riska darījumu ierobežojumi nav attiecināmi uz ieguldījumu brokeru sabiedrībām:

1) kurām licence neatļauj sniegt šā likuma 3.panta ceturtais daļas 5. un 6.punktā minētos ieguldījumu pakalpojumus;

2) kuru sākotnējais kapitāls atbilst šā likuma 120.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam apmēram, bet ieguldījumu brokeru sabiedrība veic darījumus uz pašu rēķina tikai ar mērķi izpildīt klienta rīkojumus vai tā nodrošina klientu piekļuvi klīringa un norēķinu sistēmai vai atzītai biržai, darbojoties aģenta statusā vai izpildot klienta rīkojumus;

3) kuru sākotnējais kapitāls atbilst šā likuma 120.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam apmēram, bet ieguldījumu brokeru sabiedrība veic darījumus tikai uz pašu rēķina un šo darījumu izpilde un norēķini notiek, izmantojot klīringa centrus, kas savukārt garantē un nodrošina darījumu izpildi. Šāda ieguldījumu brokeru sabiedrība neveic klientu finanšu instrumentu un naudas līdzekļu turēšanu un tai nav ārējo klientu."

4. Izteikt 123.²panta pirmo daļu šādā redakcijā:

"(1) Ieguldījumu brokeru sabiedrība publisko informāciju par tās darbībai piemītošo risku pārvaldīšanas mērķiem, metodēm un politikām, par pašu kapitāla prasībām un kapitāla pietiekamību, kā arī par atalgojuma politiku un atalgojuma apmēru. Komisija nosaka prasības šīs informācijas atklāšanai."

5. Papildināt 124.panta pirmās daļas 11.punktu ar "d" apakšpunktu šādā redakcijā:

"d) atalgojuma sistēmu;"

6. Izteikt 126.²panta pirmās daļas 1.punktu šādā redakcijā:

"1) pieredzi un zināšanām attiecībā uz ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas gaitā slēdzamajiem darījumiem, mērķiem, kurus viņš vēlas sasniegt ar attiecīgajiem darījumiem, un finansiālo stāvokli, ja ieguldījumu brokeru sabiedrība vai kredītiestāde sniedz konsultācijas par ieguldījumiem finanšu instrumentos vai veic finanšu instrumentu individuālu pārvaldīšanu saskaņā ar ieguldītāju pilnvarojumu, vai ieguldījumu pakalpojumu sniegšanas gaitā veic darījumus, saistībā ar kuriem kredītiestāde vai ieguldījumu brokeru sabiedrība vienlaikus sniedz arī ieguldījumu blakuspakalpojumu, kas minēts šā likuma 3. panta piektās daļas 2.punktā;"

7. Papildināt 138.panta trešo daļu ar 11. un 12.punktu šādā redakcijā:

"11) ierobežot atalgojuma mainīgo daļu, kas ir no darbības rezultātiem atkarīga darba samaksas daļa (piemēram, procentuāli no ieguldījumu brokeru sabiedrības neto ieņēmumiem), ja tas nav savietojams ar pamatota kapitāla lieluma uzturēšanu;

12) pieprasīt ieguldījumu brokeru sabiedrībai izmantot peļņu kapitāla palielināšanai."

8. Papildināt likumu ar 139.¹pantu šādā redakcijā:

"139.¹pants. Ieguldījumu brokeru sabiedrību nozīmīgas filiāles

(1) Ja citā dalībvalstī reģistrēta ieguldījumu brokeru sabiedrība ievēro prasību nodrošināt pašu kapitālu, kura apmērs ir vienāds ar vai lielāks par tai piemītošu riska kapitāla prasību kopsummu, un lielo riska darījumu ierobežojumus un tai ir Latvijas Republikā reģistrēta filiāle, Komisija, norādot pamatojumu, ir tiesīga lūgt ieguldījumu brokeru sabiedrības izcelsmes dalībvalsts uzraudzības institūcijai vai konsolidācijas grupas, kurā ietilpst šāda ieguldījumu brokeru sabiedrība ar Latvijas Republikā reģistrēto filiāli, uzraudzības institūcijai, ja šādas konsolidācijas grupas ietvaros nav izveidota uzraugu kolēģija, lai Latvijas Republikā reģistrēto filiāli atzītu par nozīmīgu.

(2) Lai filiāli atzītu par nozīmīgu, ņem vērā tās atbilstību šādiem kritērijiem:

1) filiāles darbības apturēšana vai slēgšana var ietekmēt uzņēmējas dalībvalsts finanšu tirgus likviditāti un maksājumu un norēķinu sistēmu;

2) filiāles darījumu apjoms un tās klientu skaits ir nozīmīgs uzņēmējas dalībvalsts kapitāla tirgum vai finanšu sistēmai.

(3) Komisija un filiāles izcelsmes dalībvalsts uzraudzības institūcija vai konsolidācijas grupas uzraudzības institūcija sadarbojas un dara visu iespējamo, lai divu mēnešu laikā pieņemtu kopīgu lēmumu par filiāles atzīšanu par nozīmīgu.

(4) Ja divu mēnešu laikā no šā panta pirmajā daļā minētā lūguma izteikšanas netiek pieņemts kopīgs lēmums, Komisija, ievērojot izcelsmes dalībvalsts uzraudzības institūcijas vai konsolidācijas grupas uzraudzības institūcijas viedokli, turpmāko divu mēnešu laikā ir tiesīga vienpersoniski atzīt attiecīgo filiāli par nozīmīgu.

(5) Citas dalībvalsts uzraudzības institūcija var vērsties Komisijā ar lūgumu atzīt šajā dalībvalstī reģistrēto Latvijas Republikā reģistrētas ieguldījumu brokeru sabiedrības filiāli par nozīmīgu vai arī, ja Komisija ir konsolidācijas grupas uzraudzības institūcija, ar lūgumu atzīt konsolidācijas grupā iekļautas ieguldījumu brokeru sabiedrības citā dalībvalstī reģistrētu filiāli par nozīmīgu. Komisija dara visu iespējamo, lai divu mēnešu laikā pieņemtu kopīgu lēmumu par filiāles atzīšanu par nozīmīgu. Ja kopīgs lēmums nav

pieņemts, uzņēmējas dalībvalsts uzraudzības institūcija to pieņem vienpersoniski un Komisija to atzīst.

(6) Pieņemto lēmumu par filiāles atzīšanu par nozīmīgu Komisija dara zināmu attiecīgajām dalībvalstu uzraudzības institūcijām, un tas ir saistošs ieguldījumu brokeru sabiedrību uzraudzības nodrošināšanā.

(7) Filiāles atzīšana par nozīmīgu neietekmē uzraudzības institūcijām noteiktās tiesības un pienākumus.

(8) Komisija sadarbojas ar Latvijas Republikā reģistrēto ieguldījumu brokeru sabiedrību nozīmīgu filiāļu uzņēmēju dalībvalstu uzraudzības institūcijām, apmainoties ar Kredītiestāžu likuma 112.⁷panta pirmās daļas 3. un 4.punktā minēto informāciju un veicot Kredītiestāžu likuma 112.³panta pirmās daļas 3.punktā minētās uzraudzības darbības.

(9) Ja Komisija konstatē finanšu tirgu nelabvēlīgas attīstības tendences, kas ietekmē situāciju ieguldījumu brokeru sabiedrībā, tā, ievērojot ierobežotas pieejamības informācijas atklāšanas noteikumus un pēc iespējas izmantojot jau izveidotus informācijas apmaiņas kanālus, nekavējoties brīdina par ārkārtas situāciju uzņēmēju dalībvalstu centrālās bankas vai citas par monetāro sistēmu atbildīgās kompetentās iestādes, kā arī uzņēmēju dalībvalstu uzraudzības institūcijas un paziņo visu ar to uzdevumu izpildi saistīto būtisko informāciju.

(10) Ja Latvijas Republikā reģistrētai ieguldījumu brokeru sabiedrībai ir nozīmīgas filiāles citās dalībvalstīs, bet pati ieguldījumu brokeru sabiedrība nav iekļauta konsolidācijas grupā, Komisija izveido un vada uzraugu kolēģiju ar to uzņēmēju dalībvalstu uzraudzības institūcijām, kurās ir reģistrētas ieguldījumu brokeru sabiedrības nozīmīgas filiāles, lai nodrošinātu sadarbību ar attiecīgo dalībvalstu uzraudzības institūcijām, veicot šā panta astotajā un devītajā daļā minētās darbības. Komisija veido uzraugu kolēģiju, noslēdzot sadarbības līgumu ar uzņēmēju dalībvalstu uzraudzības institūcijām.

(11) Komisija, ņemot vērā plānoto vai koordinēto uzraudzības darbību nozīmīgumu uzņēmēju dalībvalstu uzraudzības institūcijām un iespējamo ietekmi uz finanšu sistēmas stabilitāti attiecīgajās dalībvalstīs, īpaši ārkārtas situācijās, nosaka tās uzraudzības institūcijas, kurām jāpiedalās uzraugu kolēģiju sanāksmēs.

(12) Komisija laikus informē visus uzraugu kolēģijas dalībniekus par sanāksmju organizēšanu, galvenajiem izskatāmajiem jautājumiem un plānotajām darbībām, kā arī par sanāksmēs pieņemtajiem lēmumiem vai veiktajiem pasākumiem."

9. Izteikt 142.pantu šādā redakcijā:

"142.pants. Konsolidētā uzraudzība

Komisija veic Latvijas Republikas mātes ieguldījumu brokeru sabiedrības un Latvijas Republikā reģistrētas Eiropas Savienības mātes ieguldījumu brokeru sabiedrības konsolidēto uzraudzību, pēc analogijas piemērojot šo sabiedrību

uzraudzībai Kredītiestāžu likuma 112.², 112.³, 112.⁴, 112.⁵, 112.⁶, 112.⁷, 112.⁸, 112.⁹, 112.¹⁰, 112.¹¹, 112.¹², 112.¹³ un 112.¹⁴ panta noteikumus par Latvijas Republikas mātes kredītiestādes un Latvijas Republikā reģistrētas Eiropas Savienības mātes kredītiestādes konsolidēto uzraudzību."

10. Papildināt likumu ar G¹ sadaļu šādā redakcijā:

"G¹ sadaļa
Kredītreitingu aģentūru reģistrācija un uzraudzība

147.¹pants. Vispārīgās prasības

(1) Kredītreitingu aģentūru reģistrāciju un uzraudzību veic Komisija atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes regulā (EK) Nr.1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām (turpmāk šajā sadaļā – regula) noteiktajam deleģējumam.

(2) Komisija veic regulas 4.panta pirmajā daļā minēto subjektu, kas izmanto kredītreitingus regulatīviem nolūkiem, kredītreitingu izmantošanas uzraudzību.

(3) Kredītreitingu aģentūra uzskatāma par finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku Komisijas likuma izpratnē, un uz to attiecas Finanšu un kapitāla tirgus komisijas likuma normas, kas regulē finanšu un kapitāla tirgus dalībnieku darbību.

(4) Šajā sadaļā lietotie termini atbilst regulā lietotajiem terminiem.

147.²pants. Komisijas tiesības un pienākumi

(1) Komisijas tiesības un pienākumi kredītreitingu aģentūru reģistrācijai un uzraudzībai ir noteikti regulā un šajā likumā.

(2) Kredītreitingu aģentūru reģistrācija un uzraudzība notiek saskaņā ar regulu, šo likumu un Komisijas izdotajiem normatīvajiem noteikumiem.

(3) Kredītreitingu aģentūrām ir saistoši saskaņā ar šo likumu izdotie Komisijas normatīvie noteikumi, kā arī saskaņā ar regulu izdotie Komisijas normatīvie noteikumi.

(4) Komisija izdod administratīvos aktus regulā un likumā noteiktajos gadījumos saskaņā ar šā likuma 4.panta pirmo daļu.

(5) Komisijas administratīvo aktu, kas izdots saskaņā ar regulu vai šo likumu, var pārsūdzēt šā likuma 4.panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

(6) Komisijas un tās darbinieku tiesiskās garantijas kredītreitingu aģentūru reģistrēšanā un uzraudzībā ir noteiktas šā likuma 5.pantā.

147.⁴pants. Komisijas finansēšana

Komisija, veicot kredītreitingu aģentūru reģistrāciju un uzraudzību, tiek finansēta atbilstoši regulā noteiktajai kārtībai."

11. Papildināt likuma 148.pantu ar desmito daļu šādā redakcijā:

(10) Par šā likuma G¹ sadaļas prasību neievērošanu, kā arī par Eiropas Parlamenta un Padomes regulas (EK) Nr.1060/2009 par kredītreitingu aģentūrām pārkāpumiem Komisijai ir tiesības izteikt normatīvos aktus pārkāpušajai personai brīdinājumu vai uzlikt soda naudu līdz 100 000 latiem."

12. Pārejas noteikumus:

papildināt ar 46., 47. un 48.punktu šādā redakcijā:

"46. No 2010.gada 1.janvāra līdz 2011.gada 31.decembrim tādas ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas ir saņēmušas atļauju riska svērto vērtību aprēķinam piemērot uz iekšējiem reitingiem balstīto pieeju vai operacionālā riska kapitāla prasību aprēķinam piemērot attīstīto mērīšanas pieeju, pašu kapitāls ir vismaz 80 procenti no minimālā pašu kapitāla, kas aprēķināts, lietojot piemērotas vienkāršākas pieejas kredītriska un operacionālā riska kapitāla prasību noteikšanai saskaņā ar Komisijas noteikto minimālo kapitāla prasību aprēķināšanas kārtību."

47. Grozījumi šā likuma 122.pantā piemērojami ar 2010.gada 31.decembri.

48. Likuma 138.panta trešās daļas 11. un 12.punkts stājas spēkā 2011. gada 1. janvārī."

13. Papildināt informatīvo atsauci uz Eiropas Savienības direktīvām ar 26.punktu šādā redakcijā:

"26) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 16.septembra Direktīvas 2009/111/EK, ar ko groza Direktīvu 2006/48/EK, Direktīvu 2006/49/EK un Direktīvu 2007/64/EK attiecībā uz bankām, kuras saistītas ar galvenajām iestādēm, dažiem pašu kapitāla posteņiem, lielajiem riska darījumiem, uzraudzības pasākumiem un krīzes pārvaldību."